

การพัฒนาารูปแบบชุมชนที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ ตำบลหนองแสง อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก
The Development of Age - Friendly Communities Model in Nong Saeng
Subdistrict, Pak Phi District, Nakhon Nayok Province.

สิระเศรษฐ์ นันทธีโร*
Siraset Nandatheero*

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพและความต้องการในด้านการพัฒนาชุมชนตามแนวคิดเมืองที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ ตำบลหนองแสง อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก 2) เพื่อพัฒนารูปแบบชุมชนที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ ตำบลหนองแสง อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก และ 3) เพื่อประเมินรูปแบบชุมชนที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ ตำบลหนองแสง อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก เป็นการวิจัยและพัฒนา ในพื้นที่ ตำบลหนองแสง อำเภอปากพลี กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้สูงอายุจำนวน 278 คนโดยการสุ่มแบบง่าย และ ภาควิชาพยาบาล จำนวน 7 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพจาก การสนทนากลุ่ม การถอดบทเรียน และ ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสถิติทดสอบ t-test และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัย การพัฒนารูปแบบชุมชนที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ ตำบลหนองแสง อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก ประกอบด้วย 6 ขั้นตอนคือ 1) ศึกษาสถานการณ์ชุมชนตาม 8 องค์ประกอบฯ และคืนข้อมูลเพื่อร่วมออกแบบกิจกรรม 2) พัฒนารูปแบบการดำเนินการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนโดยการนำของท้องถิ่นด้วยการร่วมออกแบบกิจกรรม ร่วมดำเนินงาน และร่วมประเมินผลกับทุกภาคส่วนในชุมชน 3) รวบรวมข้อมูลและระบุผู้มีส่วนร่วมสำคัญ 4) ดำเนินงานตามแผน 5) การวิเคราะห์รายงานผล 6) การประเมินผล สภาพความต้องการของผู้สูงอายุในการพัฒนารูปแบบชุมชนที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านการเข้าไปมีส่วนร่วมในสังคมมีความต้องการมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการยอมรับในสังคม รูปแบบชุมชนที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ 1) การเสริมสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพ 2) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเครือข่ายสุขภาพในชุมชน 3) การให้บริการสุขภาพเชิงรุกของเครือข่ายบริการสุขภาพ 4) การสร้างสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพของผู้สูงอายุ 5) การสร้างความมั่นคงในชีวิต โดยมีปัจจัยที่สนับสนุนและเอื้อต่อการเป็นชุมชนที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ คือ 1) บริการทางด้านสุขภาพ คือ การให้บริการด้านสุขภาพเชิงรุก 2) ด้านเศรษฐกิจ คือ การส่งเสริมอาชีพของผู้สูงอายุ 3) ด้านสังคม คือ การส่งเสริมกลุ่มผู้สูงอายุติดบ้านให้มีกิจกรรมทางสังคม 4) ด้านสิ่งแวดล้อม คือ การสร้างระบบขนส่งสาธารณะในการให้บริการผู้สูงอายุ

คำสำคัญ : การพัฒนา, ชุมชนที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ, ผู้สูงอายุ

*นักสาธารณสุขชำนาญการ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครนายก

Email: siraset2512@gmail.com

The Development of Age - Friendly Communities Model in Nong Saeng Subdistrict, Pak Phi District, Nakhon Nayok Province.

Siraset Nandatheero*

ABSTRACT

This research aims to: 1) examine the conditions and needs for community development based on the concept of an age-friendly city in Nong Saeng Subdistrict, Pak Phi District, Nakhon Nayok Province; 2) develop a model for an age-friendly community in Nong Saeng Subdistrict; and 3) evaluate the age-friendly community model in the same location. This study follows a research and development approach conducted in Nong Saeng Subdistrict. The sample included 278 elderly persons selected through simple random sampling and 7 stakeholders chosen via purposive sampling. Data were collected through qualitative methods, such as focus group discussions and lesson-learned activities, as well as quantitative methods using questionnaires. The data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, and content analysis.

The results of the research revealed a development model for an age-friendly community in Nong Saeng Subdistrict, which comprises six steps: Assessing the community situation based on eight core components and providing feedback to design collaborative activities; Developing a participatory implementation model led by the local community, involving collaborative activity design, implementation, and evaluation with all sectors in the community; Gathering information and identifying key stakeholders; Implementing the action plan; Analyzing and reporting outcomes; and Conducting evaluations. The needs assessment for developing an age-friendly community model indicated an overall high level of demand. The highest demand was in social participation, followed by social acceptance. The proposed age-friendly community model consists of five components: Enhancing health literacy; Promoting the involvement of community health networks; Delivering proactive health services through health service networks; Creating a health-supportive environment for older adults; and Ensuring life security. Supporting factors for establishing an age-friendly community include: Health services, such as providing proactive health services; Economic aspects, such as promoting employment opportunities for elderly persons social aspects, such as engaging homebound older adults in social activities; and Environmental aspects, such as establishing public transportation systems tailored to elder's needs.

Keywords: Development, Age-friendly Community, Elder, Elderly Person

*Public Health Worker , Nakhon Nayok Provincial Public Health Office.

Email: siraset2512@gmail.com

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันสังคมโลกกำลังก้าวเข้าสู่สังคมสูงอายุ องค์การสหประชาชาติ (อ้างถึงใน มุลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย (มส.ผส.),2562) คาดการณ์ว่า ในช่วงปี 2001-2100 จะเป็นศตวรรษแห่งผู้สูงอายุ โดยทวีปยุโรปมีจำนวนประชากรผู้สูงอายุมากที่สุดในโลก ขณะที่ทวีปเอเชียมีประชากรผู้สูงอายุเป็นอันดับ 4 ของโลก โดยประเทศไทยถือเป็นประเทศที่มีสัดส่วนผู้สูงอายุสูงที่สุดเป็นอันดับ 4 ของทวีปเอเชียและถือเป็นอันดับสองในอาเซียน ซึ่งอีกไม่กี่ปีข้างหน้าประเทศไทยจะก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ จากข้อมูลของสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ณ เดือนธันวาคม 2566 พบว่า ประเทศไทยมีผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไปทั่วประเทศ จำนวน 13,064,929 คน คิดเป็น ร้อยละ 20.17 ของประชากรรวม มีผู้สูงอายุ 65 ปีขึ้นไป จำนวน 8,901,145 คน คิดเป็น ร้อยละ 14.00 ของประชากรรวม และได้มีการคาดการณ์จากคณะกรรมการคาดการณ์ประชากรของประเทศไทย พ.ศ. 2553 - 2583 โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) (2566) ว่าประเทศไทยจะก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างเต็มที่ ในปีพ.ศ. 2575 หรืออีก 14 ปี ข้างหน้า สะท้อนให้เห็นถึงแนวโน้มของการเพิ่มขึ้นของประชากรผู้สูงอายุใน ประเทศไทยตั้งแต่ 2513 - 2583 ที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งทุก ๆ ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องมีการวางแผนในการเตรียมความพร้อมและจัดการกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ซึ่งในระดับสากลก็มีการให้ความสำคัญกับสถานการณ์ดังกล่าว โดยองค์การอนามัยโลก หรือที่เรียกกันว่า WHO ได้มีแนวความคิดการพัฒนาเมืองให้เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ โดยคำนึงถึงการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุ ภายใต้อัจฉริยะของร่างกายและจิตใจที่เพิ่มมากขึ้น โดยมีองค์ประกอบในการเป็นเมืองที่เป็นมิตรต่อผู้สูงอายุทั้งหมด 8 ด้าน ซึ่งครอบคลุมทั้งในด้านกายภาพ สภาพแวดล้อม สังคม และการบริการ (เบญจมาศ เมืองเกษม, 2564)

จังหวัดนครนายก ปี พ.ศ. 2566 มีประชากรทั้งสิ้น 260,406 คน มีผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 46,302 คน คิดเป็นร้อยละ 17.78 ของประชากรรวม สำหรับตำบลหนองแสง อำเภอปากพลี เป็นพื้นที่หนึ่งของจังหวัดนครนายกที่มีการเพิ่มขึ้นของประชากรผู้สูงอายุอย่างรวดเร็ว โดยมีประชากร 3,246 คน ในจำนวนนี้เป็นผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 916 คน คิดเป็นร้อยละ 28.22 ของประชากรรวม ซึ่งหมายถึงตำบลหนองแสง อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก จะเป็นสังคมสูงวัยระดับสุดยอด

การเพิ่มขึ้นของประชากรสูงอายุส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาประเทศในหลายด้านหลายมิติ เมื่อมีประชากรสูงอายุเพิ่มขึ้น ก็ต้องมีการพัฒนาทางด้านกายภาพ ด้านสุขภาพ ด้านสังคมเพื่อรองรับกับประชากรสูงอายุที่เพิ่มขึ้น ดังนั้น การรองรับกับสังคมสูงอายุนั้นหนึ่งคือการเตรียมชุมชนที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุและผู้พิการ เพื่อเป็นการปรับสภาพแวดล้อมภายในบ้าน ชุมชนหรือเมือง และโครงสร้างพื้นฐานเดิมให้เหมาะสมและเอื้อต่อการมีสุขภาพดี สร้างเสริมให้ผู้สูงอายุและผู้พิการมีอายุยืนยาว และมีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถเข้าถึงบริการทางสังคม และบริการทางสุขภาพอย่างทั่วถึงครอบคลุมผู้สูงอายุและผู้พิการ ส่งผลให้ผู้สูงอายุและผู้พิการมีสุขภาพร่างกายดี สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปลอดภัยในชุมชนของตนเอง ลดการพึ่งพิงจากบุคคลอื่น พึ่งพาตนเองได้และสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดีบนพื้นฐาน ของชุมชนเดิม

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจในการศึกษาการพัฒนาารูปแบบชุมชนที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ ตำบลหนองแสง อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก เพื่อให้เป็นมิตรต่อผู้สูงวัยที่มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้สูงอายุในพื้นที่ทำให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี และเป็นต้นแบบที่เหมาะสมกับบริบทชุมชนและแนวทางเสริมสร้างคุณภาพของผู้สูงอายุทั้งในด้านสุขภาพกาย สุขภาพใจ เศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและความต้องการในด้านการพัฒนาชุมชนตามแนวคิดเมืองที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ ตำบลหนองแสง อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก
2. เพื่อพัฒนารูปแบบชุมชนที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ ตำบลหนองแสง อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก
3. เพื่อประเมินรูปแบบชุมชนที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ ตำบลหนองแสง อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีรูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยและพัฒนา (research & development: R&D) เพื่อพัฒนาและประเมินรูปแบบชุมชนที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ ตำบลหนองแสง อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. พื้นที่การวิจัย ตำบลหนองแสง อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก
2. ประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 2 กลุ่ม คือกลุ่มที่ 1 คือ ผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 278 คน อนาคตกลุ่มตัวอย่างคำนวณตามสูตรของ Yamane (ยุทท โภยวรรณ์, 2545) สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) กลุ่มที่ 2 คือภาคีเครือข่าย ประกอบด้วย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล แกนนำชุมชน และอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) จำนวน 7 คน เป็นการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย เครื่องมือในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ประกอบด้วย แบบสอบถาม 2 ชุด คือ

ชุดที่ 1 แบบสอบถาม เรื่อง การพัฒนารูปแบบชุมชนที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ ตำบลหนองแสง อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล จำนวน 10 ข้อ ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความต้องการของผู้สูงอายุต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนารูปแบบชุมชนที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุในด้านต่างๆ 8 ด้าน จำนวน 32 ข้อ คือ 1) ด้านสภาพพื้นที่ภายนอกและอาคาร จำนวน 4 ข้อ 2) ด้านระบบขนส่งมวลชน จำนวน 4 ข้อ 3) ด้านที่อยู่อาศัยจำนวน 3 ข้อ 4) ด้านการเข้าไปมีส่วนร่วมในสังคม จำนวน 3 ข้อ 5) ด้านการยอมรับในสังคม จำนวน 4 ข้อ 6) ด้านการมีส่วนร่วมของท้องถิ่นและการจ้างงาน จำนวน 4 ข้อ 7) ด้านการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร จำนวน 4 ข้อ 8) ด้านการสนับสนุนของชุมชนและบริการด้านสุขภาพ จำนวน 6 ข้อ คำถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ 5 ระดับ แปลความหมายและสรุปผลเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

ความคิดเห็น

เห็นด้วยมากที่สุด	ให้ 5 คะแนน
เห็นด้วยมาก	ให้ 4 คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
เห็นด้วยน้อย	ให้ 2 คะแนน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน

การแปล มี 5 ระดับ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.50	หมายถึง	มี ระดับน้อยที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	1.51 – 2.50	หมายถึง	มี ระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย	2.51 – 3.50	หมายถึง	มี ระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	3.51 – 4.50	หมายถึง	มี ระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย	4.51 – 5.00	หมายถึง	มี ระดับมากที่สุด

ชุดที่ 2 แบบประเมินคุณภาพรูปแบบการพัฒนา เครื่องมือในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ คือ แบบการสนทนากลุ่ม การประชุม การวิพากษ์

การหาคุณภาพแบบสอบถาม จำนวน 2 ชุดโดยนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เป็นผู้ตรวจสอบความสอดคล้องเชิงโครงสร้างและเนื้อหา (IOC) โดยแบบสอบถามได้ค่า IOC 1.00 ทุกชุด และตรวจสอบความเชื่อมั่น โดยนำไปทดลองใช้กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน คำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ผลการตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือเชิงปริมาณ ดังนี้ 1) แบบสอบถามชุดที่ 1 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89 2) แบบสอบถามชุดที่ 2 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87

4. ขั้นตอนดำเนินการวิจัย มี ดังนี้

4.1 การศึกษาการเตรียมความพร้อมในการรองรับเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของชุมชนในตำบลหนองแสง อำเภopakพลี จังหวัดนครนายก

4.2 การวิเคราะห์สถานการณ์ความสามารถของชุมชนในการพัฒนาสู่ชุมชนที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ โอกาสและอุปสรรคในการพัฒนาชุมชนที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสู่ชุมชนที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุในตำบลหนองแสง อำเภopakพลี จังหวัดนครนายก

4.3 การพัฒนารูปแบบชุมชนที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุในตำบลหนองแสง อำเภopakพลี จังหวัดนครนายก

4.4 การประเมินรูปแบบชุมชนที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุในตำบลหนองแสง อำเภopakพลี จังหวัดนครนายก

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ในข้อมูลเชิงปริมาณ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

1. สภาพและความต้องการในด้านการพัฒนาชุมชนตามแนวคิดเมืองที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ ตำบลหนองแสง อำเภopakพลี จังหวัดนครนายก ผลการศึกษาสรุปได้ คือ

1.1 สภาพและบริบทของพื้นที่ พบว่า ตำบลหนองแสง อำเภopakพลี จังหวัดนครนายก ครอบคลุม 9 หมู่บ้าน มีองค์การบริหารส่วนตำบล 1 แห่ง คือ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแสง มีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 2 แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านบุงเข้ รับผิดชอบ 4 หมู่บ้าน จำนวน 515 หลังคาเรือน มีประชากรในพื้นที่ทั้งหมด 1,296 คน แยกเป็นชาย 646 คน หญิง 650 คน มีอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) จำนวน 29 คน มีผู้สูงอายุในพื้นที่ จำนวน 453 คน แยกเป็นชาย 182 คน หญิง 271 คน และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านหนองหัวลิงใน รับผิดชอบ 5 หมู่บ้าน จำนวน 607 หลังคาเรือน มีประชากร

ในพื้นที่ทั้งหมด 1,079 คน แยกเป็นชาย 495 คน หญิง 584 คน มีอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) จำนวน 36 คน มีผู้สูงอายุในพื้นที่ จำนวน 561 คน แยกเป็นชาย 192 คน หญิง 269 คน ในพื้นที่ที่มีการเตรียมความพร้อมในการรองรับเข้าสู่สังคมสูงอายุ มีแผนดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพในกลุ่มเปราะบาง แต่ยังไม่มีการนำ 8 องค์ประกอบเมืองที่เป็นมิตรขององค์การอนามัยโลก (WHO) มาใช้

1.2 ผลการประเมินความต้องการของผู้สูงอายุในการพัฒนาชุมชนที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ พบว่าผู้สูงอายุโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.71) เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน 1) ด้านการเข้าไปมีส่วนร่วมในสังคมมีความต้องการมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.66) เรื่องที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่านต้องการให้สถานที่จัดกิจกรรมต่างๆ ตั้งอยู่ในทำเลที่สามารถเข้าถึงได้ มีแสงสว่างเพียงพอ และสามารถเข้าถึงได้ด้วยระบบขนส่งสาธารณะ ($\bar{X} = 4.72$, S.D. = 0.69) รองลงมา คือ 2) ด้านการยอมรับในสังคม ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.73) เรื่องที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือท่านต้องการให้มีบริการและผลิตภัณฑ์ที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุ โดยเฉพาะ ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.74) 3) ด้านการสนับสนุนของชุมชนและบริการด้านสุขภาพ ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.75) เรื่องที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่านต้องการให้ข้อมูลมีความชัดเจนในการให้บริการด้านสุขภาพและสังคมแก่ผู้สูงอายุ ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.76) 4) ด้านที่อยู่อาศัย ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.76) เรื่องที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่านต้องการให้มีการปรับพื้นที่ภายในบ้าน/ที่พักอาศัย และมีระดับของพื้นผิวที่รองรับการเคลื่อนไหว ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.69) 5) ด้านสภาพพื้นที่ภายนอกและอาคาร ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.70) เรื่องที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือท่านต้องการให้มีการจัดเตรียมบริการพิเศษสำหรับผู้สูงอายุ เช่น การแยกให้รถคิวต่างหากหรือมีช่องบริการสำหรับผู้สูงอายุ ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.76) 6) ด้านการมีส่วนร่วมของท้องถิ่นและการจ้างงาน ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.78) เรื่องที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่านต้องการให้มีการจ้างงาน การรักษา ส่งเสริม และฝึกอบรมพนักงานที่เป็นผู้สูงอายุ ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.77) 7) ด้านการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.79) เรื่องที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่านต้องการให้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ เช่น โทรศัพท์มือถือ วิทยุ โทรทัศน์ เครื่องให้บริการขายตั๋วบริการทางการเงิน มีปุ่มและตัวอักษรขนาดใหญ่ ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.75) 8) ด้านการมีส่วนร่วมของท้องถิ่นและการจ้างงาน ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.72) เรื่องที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือท่านต้องการให้มีการส่งเสริมคุณภาพการทำงานของพนักงานรับจ้างที่เป็นผู้สูงอายุ ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.69)

1.3 ผลการวิเคราะห์สาเหตุความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบชุมชนที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ ตำบลหนองแสง อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก พบว่า ผู้สูงอายุในพื้นที่ยังมีความสามารถในการทำงานอยู่แต่ส่วนใหญ่ไม่ได้ทำงานที่ก่อให้เกิดรายได้ ไม่มีเงินออม โดยรายได้หลักมาจากเบี้ยผู้สูงอายุทุกเดือนและได้รับจากลูกหลานให้ ถึงแม้ว่าลูกหลานอาจจะไม่ได้ให้ในรูปแบบเงินทองแต่ให้ที่พักดูแลค่าใช้จ่ายอื่นๆ ภายในบ้าน ด้านสุขภาพมีโรคประจำตัวแต่ไม่ได้ร้ายแรงมากนัก เช่น โรคความดันโลหิตสูง โรคหลอดเลือดอุดตัน โรคหัวใจ โรคเบาหวาน เป็นต้น ผู้สูงอายุมักเดินทางไปพบแพทย์ด้วยตนเองเนื่องจากยังสามารถช่วยเหลือตัวเองได้ ผู้สูงอายุไม่มีความรู้ในการดูแลตัวเองเท่าที่ควร รวมถึงลูกหลานต้องออกไปทำงานนอกบ้าน จึงไม่มีเวลาดูแลผู้สูงอายุและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุในชุมชนก็เข้ามาดูแลผู้สูงอายุไม่ทั่วถึง เนื่องจากขาดบุคลากร และเครื่องมือในการดูแลและส่งเสริมผู้สูงอายุ นอกจากนี้ยังมีผู้สูงอายุบางกลุ่มที่ให้ความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนและเป็นแกนนำหลักในการทำกิจกรรม โดยผู้สูงอายุกลุ่มนี้ต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาสนับสนุนการฝึกทักษะอาชีพ เพื่อสร้างรายได้ ทำให้เกิดการเห็นคุณค่าและความภาคภูมิใจในตนเอง

2. การพัฒนารูปแบบชุมชนที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ ตำบลหนองแสง อำเภอบางพลี จังหวัดนครนายก พบว่า การพัฒนาชุมชนที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุต้องดำเนินการในหลาย ๆ ด้าน เพื่อให้เกิดการพัฒนาของชุมชนในการรองรับสังคมผู้สูงวัยอย่างยั่งยืน โดยสามารถอาศัยกรอบแนวคิดขององค์การอนามัยโลกได้ เพียงแต่จำเป็นต้องปรับปรุงในการปฏิบัติบางประการตามบริบทของพื้นที่ ต้องอาศัยความสามารถของชุมชน ทรัพยากรและสภาพแวดล้อม เพื่อเป็นปัจจัยเบื้องต้นในการออกแบบเมืองที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ โดยแบ่งปัจจัยที่สนับสนุนและเอื้อต่อการพัฒนาเมืองที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) บริการทางด้านสุขภาพ คือ การให้บริการด้านสุขภาพเชิงรุกสำหรับผู้สูงอายุในชุมชน และการส่งเสริมการออกกำลังกายของผู้สูงอายุ 2) ด้านเศรษฐกิจ คือ การส่งเสริมอาชีพของผู้สูงอายุจากอัตลักษณ์ของชุมชน และการจ้างงานผู้สูงอายุของสถานประกอบการ 3) ด้านสังคม คือ การส่งเสริมกลุ่มผู้สูงอายุติดบ้านให้มีกิจกรรมทางสังคมร่วมกัน การมีศูนย์การเรียนรู้ของผู้สูงอายุ การส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีเพื่อนสนิทที่มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน การส่งเสริมปราชญ์ชาวบ้านในการใช้ทักษะด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น และการส่งเสริมการใช้สมาร์ทโฟนในการติดตามสื่อสังคมออนไลน์ และ 4) ด้านสิ่งแวดล้อม คือ การสร้างระบบขนส่งสาธารณะในการให้บริการผู้สูงอายุ การมีบ้านที่มั่นคงแข็งแรง และการสร้างสวนสาธารณะเพื่อเป็นแหล่งรวมตัวของผู้สูงอายุในการออกมาทำกิจกรรมร่วมกัน ดังนั้นจากผลการวิจัย สามารถพัฒนารูปแบบชุมชนที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ ซึ่งประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การเสริมสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพ โดยการส่งเสริมการใช้สมาร์ทโฟนในการติดตามสื่อสังคมออนไลน์ การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและการสื่อสารที่ทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์และเป็นข้อมูลที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตรประจำวัน 2) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเครือข่ายสุขภาพในชุมชน โดยการส่งเสริมให้มีกิจกรรมทางสังคม ส่งเสริมปราชญ์ชาวบ้านในการใช้ทักษะภูมิปัญญาท้องถิ่น ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีเพื่อนสนิทหรือบัดดี้คอยช่วยเหลือซึ่งกันและกัน 3) การให้บริการสุขภาพเชิงรุกของเครือข่ายบริการสุขภาพ โดยการมีทีมสุขภาพเข้าไปบริการและดูแลผู้สูงอายุอย่างทั่วถึงในชุมชน และการส่งเสริมการออกกำลังกายของผู้สูงอายุ 4) การสร้างสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพของผู้สูงอายุ โดยการสร้างระบบขนส่งสาธารณะในการให้บริการผู้สูงอายุ การสนับสนุนให้ผู้สูงอายุมีบ้านที่มั่นคงแข็งแรง และการปรับปรุงสวนสาธารณะเพื่อใช้เป็นที่รวมตัวทำกิจกรรมร่วมกันของผู้สูงอายุ และ 5) การสร้างความมั่นคงในชีวิต โดยการส่งเสริมอาชีพให้กับผู้สูงอายุจากอัตลักษณ์ของชุมชน และการจ้างงานตามความรู้ความสามารถที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุของสถานประกอบการ

3. การประเมินรูปแบบชุมชนที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ ตำบลหนองแสง อำเภอบางพลี จังหวัดนครนายก พบว่าผลการประเมินคุณภาพของรูปแบบชุมชนที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ ตำบลหนองแสง อำเภอบางพลี จังหวัดนครนายก โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่าเท่ากับ 1.00 ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้ และค่าคุณภาพของรูปแบบชุมชนที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ ตำบลหนองแสง อำเภอบางพลี จังหวัดนครนายก โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$ S.D. = 0.78) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยลำดับแรกคือ ด้านความเป็นไปได้ ($\bar{X} = 3.76$ S.D. = 0.77) รองลงมาคือ ด้านความเหมาะสม ด้านความสอดคล้องและด้านความถูกต้อง ตามลำดับ ($\bar{X} = 3.71, 3.68$ และ 3.66 S.D. = 0.68 ,0.89 และ 0.76)

อภิปรายผล

ผลการวิจัย การพัฒนารูปแบบชุมชนที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ ตำบลหนองแสง อำเภอบางพลี จังหวัดนครนายก มีประเด็นที่น่าสนใจ อภิปรายผล ดังนี้

1. การประเมินผล สภาพความต้องการของผู้สูงอายุในการพัฒนารูปแบบชุมชนที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านการเข้าไปมีส่วนร่วมในสังคม มีความต้องการมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการยอมรับในสังคมด้านการสนับสนุนของชุมชนและบริการด้านสุขภาพ ด้านที่อยู่อาศัย ด้านสภาพพื้นที่ภายนอกและอาคาร ด้านการมีส่วนร่วมของท้องถิ่นและการจ้างงาน ด้านการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร และด้านการมีส่วนร่วมของท้องถิ่นและการจ้างงาน ตามลำดับ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ เบญจมาศ เมืองเกษม (2564) ที่ได้ศึกษา เรื่องรูปแบบเมืองที่เป็นมิตรต่อผู้สูงอายุในเขตตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาพบว่าการเตรียมความพร้อมในการรองรับเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุต้องมีการเตรียมความพร้อมในด้านสังคม เศรษฐกิจสุขภาพและการศึกษา โดยชุมชนร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีการดำเนินงานในลักษณะของกิจกรรมและการจัดตั้งกลุ่มหรือกองทุนเพื่อช่วยเหลือเข้าไปดูแลผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับการศึกษา ของ นาฏสินี ชัยแก้วและ มยุรี บุญทัศน์นิต (2567) ที่ได้ศึกษา เรื่อง การพัฒนารูปแบบเมืองที่เป็นมิตรต่อผู้สูงอายุในเขตสุขภาพที่ 3 ผลการศึกษาพบว่าการเตรียมความพร้อมในการรองรับเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุในหลากหลายด้าน ได้แก่ ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมโดยมีการปรับปรุงสภาพบ้านที่อยู่อาศัยให้กับผู้สูงอายุ โดยการสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนต่างๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ด้านเศรษฐกิจ ชุมชนมีการเสริมสร้างอาชีพและรายได้ให้กับผู้สูงอายุในรูปแบบกลุ่มหรือกองทุนด้านสุขภาพ พบว่าชุมชนมีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลและอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านและผู้ดูแลผู้สูงอายุ นักบริบาล ตลอดจน พระศิลาบุญภูธราภ มีบทบาทสำคัญในการออกตรวจสุขภาพให้กับผู้สูงอายุพร้อมการคัดกรองในเบื้องต้น และชุมชนร่วมกับสำนักงานเจ้าคณะจังหวัด แคนนำพระสงฆ์นักพัฒนา พระศิลาบุญภูธราภ ได้มีการจัดสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุที่ยากไร้และขาดแคลน ตั้งศูนย์ซ่อมกายอุปกรณ์ สนับสนุนช่วยเหลืออุปกรณ์ทางการแพทย์ให้แก่ผู้สูงอายุกลุ่มพึ่งพิงและผู้พิการ ด้านการศึกษาได้มีการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ผู้สูงอายุหรือโรงเรียนผู้สูงอายุ จึงเห็นได้ว่าแนวคิดดังกล่าวทำให้ผู้สูงอายุได้มีโอกาสทำกิจกรรมร่วมกันเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้สูงอายุ ทำให้มีความไว้วางใจกัน อาจกล่าวได้ว่าการให้ผู้สูงอายุมีศักยภาพจำเป็นต้องมีกระบวนการเตรียมความพร้อมอย่างต่อเนื่องทั้งในด้านระบบสุขภาพ เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม การมีส่วนร่วมทางสังคมและหลักประกันในชีวิต เพื่อสร้างความมั่นใจในการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างเต็มรูปแบบ

2. การพัฒนารูปแบบชุมชนที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ ตำบลหนองแสง อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก พบว่ารูปแบบชุมชนที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุที่เหมาะสมแบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) บริการทางด้านสุขภาพ คือ การให้บริการด้านสุขภาพเชิงรุกสำหรับผู้สูงอายุในชุมชน การส่งเสริมการออกกำลังกายของผู้สูงอายุ 2) ด้านเศรษฐกิจ คือ การส่งเสริมอาชีพของผู้สูงอายุจากอัตลักษณ์ของชุมชน การจ้างงานผู้สูงอายุของสถานประกอบการ 3) ด้านสังคม คือ การส่งเสริมกลุ่มผู้สูงอายุติดบ้านให้มีกิจกรรมทางสังคมร่วมกัน การมีศูนย์การเรียนรู้ของผู้สูงอายุ การส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีเพื่อนสนิทที่มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน การส่งเสริมปราชญ์ชาวบ้านในการใช้ทักษะด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น การส่งเสริมการใช้สมาร์ทโฟนในการติดตามสื่อสังคมออนไลน์ 4) ด้านสิ่งแวดล้อม คือ การสร้างระบบขนส่งสาธารณะในการให้บริการผู้สูงอายุ การมีบ้านที่มั่นคงแข็งแรง การสร้างสวนสาธารณะหรือลานกิจกรรมในชุมชน เพื่อเป็นแหล่งรวมตัวของผู้สูงอายุในการออกมาทำกิจกรรมร่วมกัน โดยสรุปรูปแบบชุมชนที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้

2.1 การเสริมสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพ โดยการส่งเสริมการใช้สมาร์ทโฟนในการติดตามสื่อสังคมออนไลน์ การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและการสื่อสารที่ทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์และเป็นข้อมูลที่สามารถนำไปใช้ในวิถีประจำวัน สอดคล้องกับผลการศึกษาของ เบญจมาศ เมืองเกษม (2564) ที่ได้ศึกษา เรื่องรูปแบบเมืองที่เป็น

มิตรต่อผู้สูงอายุในเขตตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาพบว่า การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและการสื่อสารที่ทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์และเป็นข้อมูลที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน โดยชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมรับผิดชอบในการดำเนินงานและจัดการ ประกอบด้วยการมีระบบสื่อสารเพื่อรองรับการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสำหรับผู้สูงอายุอย่างเหมาะสม เข้าใจง่ายและสะดวก และการจัดการระบบสื่อสารหรือข้อมูลข่าวสารให้มีประสิทธิภาพที่เอื้อประโยชน์ต่อผู้สูงอายุได้อย่างแท้จริง

2.2 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเครือข่ายสุขภาพในชุมชน โดยการส่งเสริมให้มีกิจกรรมทางสังคม การส่งเสริมปราชญ์ชาวบ้านในการใช้ทักษะภูมิปัญญาท้องถิ่น การส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมิเพื่อนสนิทหรือบัดดี้คอยช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สอดคล้องกับแนวคิดของ ขวัญฤทัย ดำรงวัฒน์โกคิน (2561) พบว่า การจัดกิจกรรมทางสังคมสำหรับผู้สูงวัย เป็นการจัดกิจกรรมให้ผู้สูงวัยได้เข้ามามีส่วนร่วม เช่น การออกกำลังกาย กิจกรรมส่งเสริมการดูแลสุขภาพจิตใจ และการให้การสนับสนุนในการจัดกิจกรรมผ่านชมรมผู้สูงวัย โดยการทำงานร่วมกับองค์กรในการจัดกิจกรรมให้แก่ผู้สูงวัยเพื่อให้เป็นการเข้าถึงความต้องการของผู้สูงวัยได้อย่างใกล้ชิดมากกว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นลงไปดำเนินการเอง

2.3 การให้บริการสุขภาพเชิงรุกของเครือข่ายบริการสุขภาพ โดยการมีทีมสุขภาพเข้าไปบริการและดูแลผู้สูงอายุอย่างทั่วถึงในชุมชน สอดคล้องกับผลการศึกษาของ เบญจมาศ เมืองเกษม (2564) ที่ได้ศึกษา เรื่องรูปแบบเมืองที่เป็นมิตรต่อผู้สูงอายุในเขตตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาพบว่า ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันรับผิดชอบในการดำเนินงานและจัดการสนับสนุนดูแลสุขภาพพื้นฐานและบริการทางสังคม โดยมีการสร้างหรือจัดตั้งสถานบริการด้านสุขภาพที่ผู้สูงอายุเข้าถึงได้ตลอดเวลา มีบริการด้านสาธารณสุขและบริการสังคมอย่างทั่วถึง และการส่งเสริมการออกกำลังกายของผู้สูงอายุ

2.4 การสร้างสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพของผู้สูงอายุ โดยการสร้างระบบขนส่งสาธารณะในการให้บริการผู้สูงอายุ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ เบญจมาศ เมืองเกษม (2564) ที่ได้ศึกษา เรื่องรูปแบบเมืองที่เป็นมิตรต่อผู้สูงอายุในเขตตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาพบว่า ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันรับผิดชอบในการดำเนินงานและจัดการระบบการขนส่งที่สามารถเข้าถึงได้ง่ายและการเดินทางที่เอื้ออำนวยต่อผู้สูงอายุ โดยสร้างความเชื่อมั่นในการบริการขนส่งที่ต้องมีความปลอดภัยและสะดวก สบาย มีความชัดเจนในการกำหนดวันเวลาการเดินทางหรือคมนาคมเพื่อให้ผู้สูงอายุได้รับการบริการได้ตรงตามเวลาที่ระบุ

2.5 การสร้างความมั่นคงในชีวิต โดยการส่งเสริมอาชีพให้กับผู้สูงอายุจากอัตลักษณ์ของชุมชน และการจ้างงานตามความรู้ความสามารถที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุของสถานประกอบการ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ เบญจมาศ เมืองเกษม (2564) ที่ได้ศึกษา เรื่องรูปแบบเมืองที่เป็นมิตรต่อผู้สูงอายุในเขตตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาพบว่า ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันรับผิดชอบในการดำเนินงานและจัดการเรื่องจ้างงาน โดยส่งเสริม/เสริมสร้างอาชีพหลักหรืออาชีพเสริมให้กับผู้สูงอายุ รวมถึงการพิจารณาจ้างงานตามความรู้ความสามารถที่เหมาะสม และการสร้างโอกาสให้ผู้สูงอายุได้ทำงานหลังจากวัยเกษียณแล้ว โดยประสานกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนในการรองรับการจ้างงานให้กับผู้สูงอายุ

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

จากผลการวิจัยผู้วิจัยขอเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาชุมชนที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุให้สอดคล้องกันทั้งในเรื่องของความต้องการหรือความคาดหวังของผู้สูงอายุและแผน โครงการ หรือนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

1. การดึงพลังของชุมชนทุกภาคส่วนด้วยการมีส่วนร่วมโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นแกนนำในการสร้างการมีส่วนร่วมในชุมชนและผู้สูงอายุที่เป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จที่ต้องนำมาพัฒนา กระบวนการเมืองที่เป็นมิตรขององค์การอนามัยโลก (WHO) ในทุกขั้นตอน

2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรรับทราบความต้องการที่แท้จริงของผู้สูงอายุในชุมชนเพื่อจะได้นำเข้ามาสู่กระบวนการการกำหนดแผนพัฒนา และนำไปสู่การปฏิบัติ หลังจากการดำเนินงานก็ควรมีการตรวจสอบและ ประเมินผลความพึงพอใจของผู้สูงอายุว่ามีความสอดคล้องกับสิ่งที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการหรือไม่

3. กระทรวงสาธารณสุขควรคงการพัฒนาอัตรากำลังและศักยภาพของผู้จัดการดูแลผู้สูงอายุในหน่วยงาน สาธารณสุขให้มีความเพียงพอเพื่อรองรับสังคมสูงวัยในอนาคต และขยายการพัฒนาศักยภาพของผู้จัดการดูแล ผู้สูงอายุสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อสร้างความเข้าใจในการพัฒนาสู่เมืองที่เป็นมิตรต่อผู้สูงอายุ

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงได้ด้วยดีเนื่องจากได้รับคำแนะนำที่ดีและการช่วยเหลือจาก นายแพทย์ธนะวัฒน์ วงศ์ผืน นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดนครนายก ที่ส่งเสริมสนับสนุนการจัดทำวิจัยในครั้งนี้ ขอขอบคุณ นายแพทย์ สมาน ฟอนพิท ผู้อำนวยการโรงพยาบาลปากพลี รักษาการในตำแหน่งนายแพทย์เชี่ยวชาญ (ด้านเวชกรรมป้องกัน) สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครนายก และนางทวิพร เจริญจิตร สาธารณสุขอำเภอปากพลี ที่กรุณาให้ ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งนี้ และขอขอบคุณผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านบุงเข้ และ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านหนองหัวลิงใน รวมถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำวิจัยทุกท่านที่ทำให้การวิจัยสำเร็จลงได้ด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

ขวัญฤทัย ดำรงวัฒนโกศิน. (2561). แนวทางในการบริหารจัดการสังคมสูงวัยโดยสมบูรณ์ (Aged Society) ของ ประเทศไทยในปี 2564. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

นาฏสินี ชัยแก้ว และมยุรี บุญทัต. (2567). การพัฒนารูปแบบเมืองที่เป็นมิตรต่อผู้สูงอายุในเขตสุขภาพที่ 3. วารสารศุนย์อนามัยที่ 9. 18(1): 366-379.

บุญชม ศรีสะอาด. (2556). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น. เบญจมาศ เมืองเกษม. (2564). รูปแบบเมืองที่เป็นมิตรต่อผู้สูงอายุในเขตตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัด เชียงราย. วารสาร มจร. มนุษยศาสตร์ปริทรรศน์.7(1): 240-254.

มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย (มส.ผส.). (2562). สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย ปี 2562. กรุงเทพฯ: บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน).

ยุทธ ไกยวรรณ. (2545). สถิติพื้นฐานเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.). (2566). Policy Brief. กรุงเทพฯ: กองพัฒนาข้อมูลและตัวชี้วัดสังคม สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. (2566). ข้อมูลประชากรกลางปี พ.ศ. 2566. กรุงเทพฯ: กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย.